

بهترین زمان برای آموزش موضوعات آپارتمان نشینی

پایتخت به سرعت در حال حرکت به سمت آپارتمان نشینی است و از این رو، مدیریت شهری به موضوعات آموزشی مرتبط با این حوزه ورود کرده است. گرچه در شهرهای دیگر موضوع آپارتمان نشینی مانند تهران توسعه پیدا نکرده است اما ضرورت دارد شهرداران شهرهای دیگر با ورود بهنگام به آموزش شهروندی در حوزه آپارتمان نشینی، خود را برای این موضوع آماده کنند. اداره کل آموزش های شهروندی این آمادگی را دارد تا تجربیات خود را در این حوزه در اختیار کارشناسان شهرداری های شهرهای دیگر قرار دهد تا شهروندان این شهرها با قوانین و مفاهیم زندگی آپارتمان نشینی آشنا شوند.

کاهش اختلافات حقوقی شهروندان با ارائه آموزش های شهروندی

آموزش آپارتمان نشینی به شهروندان در ۴۶ محله

بر اساس سرشماری نفوس و مسکن سال ۱۳۹۵ بالغ بر ۴۲ درصد مردم ایران آپارتمان نشین بوده اند. این در حالی است که نرخ آپارتمان نشینی در تهران به بیش از ۸۴ درصد رسیده است. ساکنان یک آپارتمان با فرهنگ های متنوع و مختلف در یک آپارتمان زندگی می کنند و طبیعتاً بخش مهمی از آموزش های شهروندی باید متوجه چنین ساکنان و مجتمع هایی باشد. با این حال، تا قبل از آغاز دوره کنونی مدیریت شهری، موضوع آپارتمان نشینی و آموزش شهروندی در این حوزه مورد توجه قرار نگرفته بود. در دوره کنونی مدیریت شهری این خلأ احساس و برای آن برنامه ریزی های جدی شد. در گفت و گو با آرش پژمان، معاون توسعه مهارت های شهروندی اداره کل آموزش های شهروندی درباره اقدامات انجام شده در این حوزه و نیز فعالیت های شاخص این معاونت در ۳ سال گذشته به گفت و گو نشستیم.

ارتقای فرهنگ آپارتمان نشینی از ایده تا اجرا

بخش مهمی از اتفاقات روزمره، در تعاملات همسایگی شکل می گیرد. از سال ۱۳۹۹ در اداره کل آموزش های شهروندی فاز مطالعاتی طرح ارتقای فرهنگ آپارتمان نشینی با هدف آموزش فرهنگ آپارتمان نشینی به ساکنان در مجتمع های آپارتمانی آغاز شد. آرش پژمان معاون توسعه مهارت های شهروندی اداره کل آموزش شهروندی شهرداری تهران درباره اهمیت اجرای این طرح و فرایند اجرای آن توضیح می دهد: «در این دوره مدیریت شهری از ایده ارتقای فرهنگ آپارتمان نشینی استقبال کرده است و ساز و کار اجرای این طرح تدوین و از نیمه دوم سال ۱۴۰۰ طرح وارد فاز اجرایی شد. در این طرح ۴ موضوع شامل قوانین آپارتمان نشینی و رعایت حریم خصوصی، اخلاق و آداب همسایگی، بهبود فضای سبز و ارتقای محیط زیست و نیز مدیریت پسماند و بحران در قالب اجرای برنامه های تخصصی دنبال می شود.» پژمان به عملکرد اجرای این طرح در ۳ سال گذشته اشاره می کند: «از ابتدای اجرای طرح تا پایان سال ۱۴۰۲ طرح در ۳۰ محله منتخب که در آن برج های پرجمعیت وجود دارد اجرا شده است. این آموزش ها به شکل پلاک به پلاک و در کف محله ها به انجام رسیده است. بخش عمده ای از آموزش ها در سالن های اجتماعات مجتمع های مسکونی یا در حیاط منازل ارائه شده است.» معاون اداره کل آموزش های شهروندی حریف را اینطور ادامه می دهد: «موضوعاتی که در طرح ارتقای فرهنگ آپارتمان نشینی به آن توجه شده به مسائلی پرداخته است که مستقیماً به زندگی مردم در آپارتمان ها مرتبط است. در بحث قوانین آپارتمان نشینی متخصصان هر موضوع از ادارات مرتبط مانند آتش نشانی، مدیریت پسماند و... در ۴۶ محله و ۶۴ بخش در آپارتمان ها آموزش آپارتمان نشینی در موضوعات مرتبط ارائه کرده اند. اکنون آموزش های ارائه شده منجر به ایجاد آرامش در مجتمع های مسکونی شده است.» او از برنامه این اداره کل برای توسعه آموزش های آپارتمان نشینی در پایتخت خبر می دهد و بیان می کند: «اکنون در ۳۰ محله طرح ارتقای فرهنگ آپارتمان نشینی اجرا شده است و با استقبال شهروندان تلاش می کنیم این تعداد را به ۴۶ محله و سال آینده به ۶۴ محله افزایش دهیم. اگر شهروندان در مجتمع هایی زندگی می کنند که علاقه مندند این طرح برای آنان اجرا شود می توانند با مراجعه به اداره های آموزش شهروندی مناطق ۲۲ گانه تقاضای خود را ارائه دهند تا آموزش شرکان در این مجتمع ها طرح را اجرا کنند.»

اهدای کوله پشتی و لوازم التحریر به دانش آموزان

یکی از موضوعاتی که در دوره کنونی مدیریت شهری به آن به شکل خاص توجه شده است، دسترسی عادلانه دانش آموزان به امکانات و ابزار آموزشی است؛ چرا که یکی از راه های آموزش پذیر کردن دانش آموزان استفاده از ملزوماتی است که در این مسیر به کمک افراد می آید. پژمان درباره اقدامات انجام شده در این راستا می گوید: «در ۳ سال گذشته با کمک گروه های جهادی، خیران و دغدغه مندان حوزه آموزش، پوشش نسیم مهربانی را در مناطق ۲۲ گانه تهران اجرا کردیم. در این پوشش تامین کوله پشتی مدرسه، نوشت افزار و نیاز های یک دانش آموز برای سال تحصیلی در دستور کار قرار گرفت. در این مدت موفق به جمع آوری ۴۵ هزار کوله پشتی و بسته نوشت افزار شدیم و این بسته ها را با کمک ادارات کل آموزش شهروندی، آموزش پرورش مناطق و کمیته امداد به دانش آموزان واجد شرایط اهدا کردیم.»

آموزش؛ حلقه مفقوده میان شهرداری و شهروند

هیچ کدام از ماموریت های شهرداری بدون تغییر در رفتار شهروندان محقق نخواهد شد. معاون توسعه مهارت های شهروندی اداره کل آموزش های شهروندی بر این باور است که آموزش منجر به تغییر رفتار و همراهی شهروندان با برنامه های مدیریت شهری می شود: «اگر در حوزه شهر سازی ما با معضل ساخت و ساز های غیر مجاز مواجه هستیم یا در حوزه خدمات شهری مانند تفکیک زباله از مبدا یا چالش رو به رو هستیم ناشی از آن است که شهروندان ما آموزش کافی و لازم را برای اصلاح رفتار های خود دریافت نکرده اند. شهروندان نمی دانند چگونه باید رفتار کنند چرا که اگر بدانند و دانش خود را به عمل تبدیل کنند، تغییر رفتار شکل می گیرد.» پژمان به نمونه ای از تغییر رفتار شهروندان با آموزش های ارائه شده به آنان اشاره می کند: «با آموزش به شهروندان درباره قرارداد زباله خود در ساعت ۹ شب در مخازن جمع آوری زباله، یکی از معضلات شهر به حداقل رسید. اکنون این روند در تفکیک زباله از مبدا باید آغاز و در طول زمان نیز آموزش ها ارائه شود تا آموزش موثر و ماندگار و به فرهنگ عمومی تبدیل شود.»

سحر زمانی نژاد
مدیر اداره
آموزش های
شهروندی منطقه ۱

آموزش های شهروندی با رویکرد کودک محوری

آموزش های شهروندی مجموعه ای از دانش، مهارت و ارزش هایی است که با هدف ایجاد احساس تعلق فرد به جامعه ارائه می شود. در واقع، جامعه شهری در مراحل مختلف زندگی خود نیازمند آموزش های شهروندی هستند تا با استفاده از آن ضمن انتقال دانش و جهت گیری درست مهارت های رفتاری، با ارائه الگوهای مشارکت جمعی، شهروندانی متعالی تربیت شوند؛ شهروندانی که رفتار های مسئولانه و متعهدانه از نظر جامعه مدنی و اخلاقی را دارا باشند. رسالت اداره کل آموزش های شهروندی نیز بر بستری، فرهنگ سازی و ارائه آموزش های نظام مند و یکپارچه برای شهروندان و توانمندسازی آنان برای مشارکت فعال و مسئولانه در امور اجتماعی و زندگی شهری و ایفای نقش برای تحقق تهران کلاشهر الگوی جهان اسلام استوار است. در این میان، کودکان از مخاطبان مهم آموزش های شهروندی به شمار می روند. کودکان، آینده سازان جامعه هستند و با توجه به حساسیت های خاص آنان و ضرورت حضور فراگیرشان در محیط شهری، به صورت ویژه در آموزش های شهروندی مورد توجه هستند. بر این اساس، اداره کل آموزش های شهروندی با رویکردی آینده نگر برای کودکان تلاش می کند ضمن ایجاد محیط شهری شاد، سرزنده و سازگار با کودک، آموزش های اثربخشی برای تربیت شهروندان متعالی ارائه دهد. تحقق شهروند متعالی، محور اصلی برنامه های اداره کل محسوب می شود. تربیت شهروندانی پایبند به حقوق انسانی و تکالیف اخلاقی و دینی نیاز به عوامل نظارتی برای انجام فعالیت ها و رعایت قوانین ندارد. بر این اساس اداره کل آموزش های شهروندی با حمایت شهرداری مناطق نسبت به اجرای طرح های کودک محور اقدام کرده است. در این راستا اجرای دو طرح بزرگ در منطقه یک شامل احداث اولین کتابخانه تخصصی کودک و نوجوان با عنوان کتابخانه توران میرهادی در فضایی به مساحت ۹۰ متر مربع با بیش از ۴ هزار جلد کتاب مطرح در حوزه کودک در یکی از محله های کم بر خور دار منطقه و نیز اجرای طرح مطالعاتی تهران آینده از نگاه کودکان در بازنگری برنامه جامع شهر تهران و مشارکت کودکان و آگاهی آنان از روند چشم انداز سازی و برنامه ریزی شهری از جمله اقدامات انجام شده در ۳ سال گذشته در این منطقه در حوزه آموزش های شهروندی بوده است. با اجرای این طرح ها علاوه بر ترویج احساس تعلق و حس شهروندی کودکان، حضور و مشارکت با کیفیت تر کودکان در برنامه های شهری محقق شده است.

آموزش شهروندی با کمک رسانه ملی

آرش پژمان، معاون توسعه مهارت های شهروندی اداره کل آموزش های شهروندی شهرداری تهران می گوید نگاه ویژه ای به موضوع آموزش شهروندی در قالب رسانه ملی شده است: «در کنار آموزش شهروندی در مدارس، مساجد و فضاهای عمومی به دلیل اثربخشی رسانه ملی و فراگیری بالای آن، نگاه ویژه ای به رسانه ملی در حوزه آموزش شهروندی شده است و در این راستا تولید و پخش برنامه های متنوع رادیویی و تلویزیونی از شبکه های مختلف صدا و سیما در دستور کار قرار گرفته است. تعامل با شبکه تهران و پخش برنامه رنگین کمان از این شبکه، مشارکت با برنامه عمومی های از شبکه دو، تولید و پخش برنامه ۵ ستاره، طراحی کاراکتر های جذاب و برند سازی آموزشی در قالب شخصیت های محبوب کودکان از جمله این اقدامات است. علاوه بر این مقدار تولید انواع موشن و ویدئو های آموزشی برای پخش در فضای مجازی نیز در ۳ سال گذشته از رشد بالایی برخوردار بوده است.»

